ՀՅՈՒՍԻՍ-ՀԱՐԱՎ ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԻՋԱՆՑՔԻ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐ–ԾՐԱԳԻՐ 2

ՎԱՐԿ ԹԻՎ 2729-ARM

ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՎՈՂ ԱՍԻԱԿԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ԵՎ

ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին

ավարտված տարվա վերաբերյալ

ԵՐԵՎԱՆ
Մարտ 2020

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Էջ

ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ....3
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՍՏԱՑՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԾԱԽՍՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ....6
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ....7
ՀԱՎԵԼՎԱԾ. ԾԱԽՍՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆԵՐԸ ԸՍՏ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ....21
ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՀԱՎԱՍՏԱԳԻՐ....22

Հեռ.՝+37460 528899
էլ.փոստ՝ bdo@bdoarmenia.am
www.bdoarmenia.am

ՀՀ, ք. Երևան
Դ. Անհաղթի 23/6, 5-րդ
հարկ, տարածք 7

ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Ներկայացվում է "Ճանապարհային դեպարտամենտ" պետական ոչ առևտրային կազմակերպության ("Կազմակերպություն") ղեկավարությանը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել Հայաստանի Հանրապետության (ՀՀ) և Ասիական Զարգացման Բանկի (ԱԶԲ) միջև կնքված 2729-ARM վարկային համաձայնագրով (Վարկային Համաձայնագիր) ֆինանսավորվող և Կազմակերպության կողմից իրականացվող "Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագրի–Ծրագիր 2"-ի (Ծրագիր) հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա դրամական միջոցների ստացումների և ծախսումների հաշվետվությունը, ինչպես նաև հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփը և այլ ծանոթագրությունները:

Մեր կարծիքով, հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ծրագրի 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն "Ֆինանսական հաշվետվություններ հաշվապահական հաշվառման դրամարկղային սկզբունքով" Հանրային Հատվածի Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտի (ՀՀՀՀՄՍ-դրամային միջոցների սկզբունք):

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Հաշվապահների Միջազգային Դաշնության (ՀՄԴ) ներքո գործող Աուդիտի և Երաշխավորման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ԱԵՄՍԽ) կողմից հրապարակված Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներին) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է մեր եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում:
Մենք անկախ ենք Ծրագրից և Կազմակերպությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՍԽ կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀՄԷՍԽ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Հանգամանքի շեշտադրում – Դրամային միջոցների սկզբունքով հաշվետվությունների պատրաստում

Առանց ձևափոխելու մեր կարծիքը, Ձեր ուշադրությունն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծնթ. 2-ին, որտեղ ներկայացված է, որ այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են դրամային միջոցների սկզբունքով, որի պատճառով, այս հաշվետվությունները կարող են չհամապատասխանել այլ նպատակներով օգտագործման համար:

Հանգամանքի շեշտադրում – Ծրագրի իրականացման դանդաղ ընթացք

Առանց ձևափոխելու մեր կարծիքը, Ձեր ուշադրությունն ենք հրավիրում ծնթ. 7-ին, որը ներկայացնում է Ծրագրի իրականացման դանդաղ ընթացքի հանգամանքները, և այդ ուղղությամբ Ծրագրի ղեկավարության կողմից ձեռնարկված քայլերը:

Բի-Դի-Օ Արմենիա ՓԲԸ-ն հանդիսանում է բրիտանական Բի-Դի-Օ Ինթերնեյշնլ Լիմիթեդ ընկերության անդամ և Բի-Դի-Օ անկախ ընկերությունների միջազգային ցանցի անդամ:

Հանգամանքի շեշտադրում – COVID-19

Մենք Ձեր ուշադրությունն ենք հրավիրում ֆինանսական հաշվետվությունների ծանոթագրություն 15-ի վրա, որը նկարագրում է հաշվետու ամսաթվից հետո COVID-19 տարածման հնարավոր ազդեցությունը Ծրագրի վրա: Մեր կարծիքը չի ձևափոխվել այդ հանգամանքի առնչությամբ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Կազմակերպության ղեկավարությունը պատասխանատու է ՀՄԴ-ի Հանրային Հատվածի Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՀՀՄՄԽ) կողմից հրապարակված "*ՀՀՀՀՄՄ-դրամարկղային միջոցների սկզբունք*" ստանդարտի և ԱՋԲ-ի կողմից հրապարակված "Վարկի վճարման ձեռնարկին" (լրամշակված) համաձայն հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որը, ղեկավարության կարծիքով, անհրաժեշտ է՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց՝ խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած լինելու հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացրած աուդիտը միշտ կհայտնաբերի բոլոր էական խեղաթյուրումները, երբ նրանք առկա են: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք՝ առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություններ և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն:

Ի լրումն՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով հատուկ նպատակների ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտմաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում,
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ՝ Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար,
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարված հաշվապահական գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը,
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների և դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Մենք, ի թիվս այլ հարցերի, ղեկավարությանը տեղեկացնում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Եզրակացություն իրավական այլ պահանջներին համապատասխանելու վերաբերյալ

Վարկային Համաձայնագրի պահանջների պահպանման նպատակով, Կազմակերպության ղեկավարությունը պետք է ապահովի, որ.

1. Վարկային միջոցները օգտագործվել են Վարկային Համաձայնագրի և ԱԶԲ-ի կողմից հրապարակված "Վարկի վճարման ձեռնարկին" (լրամշակված) համապատասխան՝ պատշաճ ուշադրություն դարձնելով տնտեսմանը և արդյունավետությանը, և միայն այն նպատակներով, որոնց համար հատկացվել են:
2. ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորումը հատկացվել է և օգտագործվել է Վարկային Համաձայնագրի համապատասխան, և միայն այն նպատակներով, որոնց համար հատկացվել են:
3. Վարկային Համաձայնագրի Բաժին IV-ում նշված ֆինանսական վավերապայմանները պահպանվել են:
4. Աշխատանքները և ծառայությունները ձեռք են բերվել Վարկային Համաձայնագրի համապատասխան:

Մեր կարծիքով, 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Կազմակերպության ղեկավարությունը պահպանել է նշված պահանջները:

«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ
31 մարտի, 2020թ.

Վահագն Սահակյան, FCCA
Տնօրեն

Գնել Խաչատրյան, FCCA
Աուդիտոր

BDO

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՍՏԱՑՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԾԱԽՍՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր-Ծրագիր 2
ԱԶԲ վարկ թիվ 2729-ARM
2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ

	Ծնթ.	Հաշվետու տարի 2019թ. USD	Կուտակային առ 31.12.2019թ. USD
Ֆինանսավորում			
ԱԶԲ 2729-ARM վարկի ֆինանսավորում	10	643,879	110,017,341
Հայաստանի Հանրապետության համաֆինանսավորում		202,781	18,625,019
Ընդամենը ֆինանսավորում		846,660	128,642,360
Ծախսումներ	8		
Աշխատանքներ		-	96,943,456
Խորհրդատվական ծառայություններ		643,879	9,073,885
Տոկոսագումար		-	4,000,000
Հարկեր, տուրքեր		190,700	18,044,586
Այլ աշխատանքներ (Գովազդային վահանակների ապամոնտաժում)		-	146,899
Այլ խորհրդատվական ծառայություններ		11,933	16,913
Ընդամենը ծախսումներ		846,512	128,225,739
Փոխարժեքային օգուտ (կորուստ)		74	(415,649)
Դրամական միջոցների զուտ աճ		222	972
Դրամական միջոցների սկզբնական մնացորդ	11	750	-
Դրամական միջոցների վերջնական մնացորդ	11	972	972

Ծրագրի ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են "Ճանապարհային դեպարտամենտ" պետական ոչ առևտրային կազմակերպության ղեկավարության կողմից 2020թ. մարտի 31-ին: Կից ծանոթագրությունները ծրագրի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասն են:

Քրիստինե Ղալեչյան
Գլխավոր տնօրենի Ժ/Պ

Նարինե Միքաելյան
Ֆինանսական կառավարման և հաշվապահական հաշվառման բաժնի պետ / Գլխավոր հաշվապահ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր-Ծրագիր 2
ԱԶԲ վարկ թիվ 2729-ARM
2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

1.1. Ծրագրի ֆինանսավորումը

Հայաստանի Հանրապետության (ՀՀ) և Ասիական Զարգացման Բանկի (ԱԶԲ) միջև 2009թ. սեպտեմբերի 15-ին ստորագրված Շրջանակային ֆինանսավորման համաձայնագրով ԱԶԲ-ն համաձայնել է Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագրի ֆինանսավորման նպատակով ՀՀ-ին տրամադրել բազմափուլ (բազմատրանշային) վարկավորում՝ 500 միլիոն դոլար ընդհանուր գումարով:

ԱԶԲ-ն Բազմափուլ Ֆինանսական Գործիքի (ԲՖԳ) ներքո վարկերը տրամադրում է ըստ առանձին ծրագրերի՝ տրանշերի, երբ վերջիններս պատրաստ կլինեն ֆինանսավորման համար՝ համաձայնագրով սահմանված պահանջների բավարարման դեպքում: Յուրաքանչյուր վարկ հանդիսանում է առանձին տրանշ: Տրանշերը կարող են ունենալ տարբերվող ֆինանսավորման պայմաններ, տրամադրվել միաժամանակ կամ հաջորդաբար:

ՀՀ-ի և ԱԶԲ-ի միջև 2011թ. մայիսի 30-ին ստորագրված "Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր – Ծրագիր 2 (հատուկ գործողություններ)" (Ծրագիր, կամ Տրանշ-2) վարկային համաձայնագրի համաձայն՝ ԱԶԲ-ն ՀՀ-ին է տրամադրել *170,000,000* ԱՄՆ դոլար գումարով 2729-ARM վարկը: Վարկը տրամադրվել է իրականացնելու երկրորդ տրանշի ֆինանսավորումը:

Համաձայն ՀՀ Տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարության և ԱԶԲ-ի միջև 17.06.2016թ. նամակ-համաձայնագրի՝ կատարվել է ԱԶԲ 2729-ARM վարկային միջոցների վերաբաշխում, ինչի արդյունքում 6,000,000 ԱՄՆ դոլար հատկացվել է Տրանշ 1-ի իրականացմանը:

Համաֆինանսավորումը տրամադրվում է ՀՀ պետական բյուջեի միջոցներից: Համաֆինանսավորումը տրամադրվում է ֆինանսավորելու ՀՀ օրենքներով պահանջվող հարկերը և տուրքերը:

Տրանշ 2-ի տրամադրման վերջնաժամկետ է սահմանվել 2023թ. դեկտեմբերի 31-ը (թարմացված):

1.2. Ծրագրի նպատակները

2729-ARM վարկային համաձայնագրով իրականացվող Ծրագրի նպատակներն են.
- Միջպետական ճանապարհային տրանսպորտի տրանզիտի հեշտացում,
- առևտրային հոսքերի և մրցակցայնության մեծացում,
- տրանսպորտի ծախսերի նվազեցում,
- շուկաների, աշխատանքների և սոցիալական ծառայությունների մոբիլություն և հասանելիություն,
- կառավարման բարելավում:

Ծրագրի բաղադրիչներն են.
- Աշտարակ-Թալին 41.3 կմ երկշարք ճանապարհի վերակառուցում և լայնացում քառաշերտի;
- Խորհրդատվական ծառայություններ և ծրագրի կառավարում ներառյալ

ուսումնասիրությունների նախապատրաստում և Ներդրումային Ծրագրի շրջանակներում ֆինանսավորվող հետագա ծրագրերի մանրամասն նախագծում, շինարարական աշխատանքների վերահսկողություն, մրցութային փաստաթղթերի պատրաստում, գնումների իրականացում և կարողությունների զարգացում:

1.3. Ծրագրի բյուջեն

Ծրագրի թարմացված բյուջեն կազմում է 204,000,000 ԱՄՆ դոլար (USD) գումար:

Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենքներով պահանջվող հարկերը և տուրքերը Վարկային միջոցներից չեն վճարվում: Վերջիններս կատարվում են Հայաստանի Հանրապետության համաֆինանսավորման հաշվին:

Կատեգորիա	ԱԶԲ Վարկ 2729-ARM /Ծրագիր-2/			Հայաստանի Հանրապե-տություն	Ընդամենը
	Նախնա-կան	Վերաբաշխ-ված*	Թարմացված		
	USD	USD	USD	USD	USD
Աշխատանքներ	149,700,000	-	149,700,000	-	149,700,000
Խորհրդատվական ծառայություններ	7,000,000	3,000,000	10,000,000	-	10,000,000
Տոկոսագումար	10,000,000	(6,000,000)	4,000,000	-	4,000,000
Այլ (ներառյալ տեղական հարկեր)	-	-	-	32,000,000	32,000,000
Չբաշխված	3,300,000	(3,000,000)	300,000	8,000,000	8,300,000
Ընդամենը	170,000,000	(6,000,000)	164,000,000	40,000,000	204,000,000

(*) ԱԶԲ 2729-ARM Վարկի Աշխատանքներ կատեգորիայից 6,000,000 ԱՄՆ դոլար նախատեսվել է ծախսել Ծրագիր 1-ի Աշխատանքների համար:

1.4. Ծրագիրն իրականացնող հաստատություն

Ծրագիրը իրականացվում է "Ճանապարհային դեպարտամենտ" պետական ոչ առևտրային կազմակերպության կողմից (Կազմակերպություն): Կազմակերպությունը "Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագրի իրականացման կազմակերպություն" ՊՈԱԿ-ի և "Տրանսպորտի ծրագրերի իրականացման գրասենյակ" պետական հիմնարկի իրավահաջորդն է: Վերակազմավորումը կատարվել է համաձայն ՀՀ Կառավարության 15.12.2016թ. թիվ 1304-Ա որոշման:

Կազմակերպությունը իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող ոչ առևտրային կազմակերպություն է, որի կառավարումն իրականացնող լիազորված պետական մարմինը մինչև 2019թ. հունիսի 20-ը Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարությունն էր, իսկ դրանից հետո համաձայն ՀՀ Կառավարության 06.06.2019թ. թիվ 733-Ն որոշման՝ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությունը:

Կազմակերպության հիմնական նպատակն է ՀՀ-ում տրանսպորտի ոլորտի ծրագրերի արդյունավետ իրականացման ապահովումը, ներառյալ՝ Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագրի և Հյուսիսային միջանցքի արդիականացման ծրագրի աշխատանքների իրականացումը:

Կազմակերպության գրանցման հասցեն է՝ ՀՀ, Երևան, Նալբանդյան փողոց 28, իսկ գործունեության հասցեն՝ ՀՀ, Երևան, Տիգրան Մեծի փողոց 4, հարկ 7:

1.5. Հողերի Օտարման և Տարաբնակեցման Ծրագիր (ՀՕՏԾ)

Ծրագրի կարիքների համար անհրաժեշտ հողամասերը ճանաչվում եմ հանրության գերակա շահ և օտարվում են նախնական համարժեք փոխհատուցմամբ՝ առաջնորդվելով ՀՀ օրենքի և ԱԶԲ Սոցիալական պաշտպանության քաղաքականության (2009թ.) պահանջներով: ՀՀ Կառավարության 2012թ. սեպտեմբերի 6-ի թիվ 1139-Ն որոշմամբ հաստատվել է Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագրի Տրանշ 2 (Աշտարակ-Թալին) ճանապարհահատվածի հողերի օտարման և տարաբնակեցման ծրագիրը:

ՀՕՏԾ-ն ամբողջությամբ ֆինանսավորվում է ՀՀ Կառավարության միջոցներից: ՀՕՏԾ-ի արժեքը սահմանվել էր 2,304,485 հազար ՀՀ դրամ: 2012թ. ՀՀ Կառավարության կողմից գումարն ամբողջությամբ տրամադրվել է Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագրերի իրականացման կազմակերպությանը: ՀՀ Կառավարության 12.06.2014թ.-ի թիվ 603-Ն որոշմամբ, ՀՕՏԾ-ի ֆինանսավորման համար 21.07.2014թ.-ին լրացուցիչ հատկացվել է 958,826 հազար դրամ գումար:

ՀՀ կառավարության 23.05.2019թ. N 626-Ն որոշմամբ՝ Աշտարակ-Թալին ճանապարհահատվածի կմ 40+000-կմ 47+400 հատվածի վրա առկա հաղորդակցուղիների տեղափոխման համար անհրաժեշտ հողամասերը ճանաչվել են հանրության գերակա շահ:
ՀՀ կառավարության 20 հունիսի 2019 թվականի N 777-Ն որոշմամբ՝ Աշտարակ-Թալին ճանապարհահատվածի կմ 37+544.68-կմ40+000 և կմ 47+400-կմ 71+500 հատվածների վրա առկա հաղորդակցուղիների տեղափոխման համար անհրաժեշտ հողամասերը ճանաչվել են հանրության գերակա շահ:

Օտարվող սեփականության տեղազննման, չափագրման, գույքագրման և գնահատման համար «Տրանսպորտային ծրագրերի իրականացման կազմակերպություն» ՊՈԱԿ-ի և «Ափթայմ» ՍՊԸ միջև 15.11.2018թ. կնքվել է խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագիր: Ներկայում արդեն իսկ ավարտվել են ՀՀ Արագածոտնի մարզի Ագարակի համայնքի մոտ հնագիտական տեղանքը շրջանցող մոտ 8 կմ ճանապարհահատվածի (կմ 29+600-կմ 37+544.68)

օտարման գոտու սահմաններում գտնվող օտարվող սեփականության և Աշտարակ-Թալին ճանապարհահատվածի կմ 40+000-կմ 47+400 հատվածի վրա առկա հաղորդակցուղիների տեղափոխման համար անհրաժեշտ օտարվող սեփականության տեղազննման, չափագրման, գույքագրման և գնահատման աշխատանքները:

Օտարվող սեփականության օտարման գործընթացն իրականացնելու նպատակով «Տրանսպորտային ծրագրերի իրականացման կազմակերպություն» ՊՈԱԿ-ի և «Մեղիա- Մոդել» ՍՊԸ միջև 15.11.2018թ. կնքվել է խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագիր: Ներկայում մշակվում են ՀՀ Արագածոտնի մարզի Ագարակի համայնքի մոտ հնազիտական տեղանքը շրջանցող մոտ 8 կմ ճանապարհահատվածի (կմ 29+600-կմ 37+544.68) օտարման գոտու սահմաններում գտնվող օտարվող սեփականության և Աշտարակ-Թալին ճանապարհահատվածի կմ 40+000-կմ 47+400 հատվածի վրա առկա հաղորդակցուղիների տեղափոխման համար անհրաժեշտ օտարվող սեփականության օտարման պայմանագրերի նախագծերը ՝ ազդեցության ենթակա անձանց ուղարկելու նպատակով: Նշված օտարվող սեփականության օտարման գործընթացը սկսելու (օտարվող սեփականության օտարման պայմանագրերի նախագծերն ազդեցության ենթակա անձանց ուղարկելու) վերջնաժամկետն է ՝ 2020 թվականի նոյեմբերի 1-ը:

2019թ.-ին ՀՕՏՁ-ի գծով ծախսերը կազմել են 769 հազար դրամ (2018թ.-ին՝ 72,809 հազար դրամ):

	2019թ.
	Հազ. ՀՀ դրամ
Ֆինանսավորում ՀՀ պետական բյուջեից	1,000.00
Ծախսումներ ՀՀ պետական բյուջեից	769.50
Դրամական միջոցների վերջնական մնացորդ	230.50

2. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ

2.1 Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստում և ներկայացում

Ծրագրի ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Հանրային Հատվածի Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՀՀՄՍԽ) կողմից հրապարակված "ՀՀՀՀՄՍ-դրամարկղային մեթոդի սկզբունք" ստանդարտի և ներկայացված է Ասիական Զարգացման Բանկի կողմից հրապարակված "Վարկի վճարման ձեռնարկին" (լրամշակված) համապատասխան:

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

2.2 Հաշվապահական հաշվառման դրամարկղային մեթոդի սկզբունք

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել և ներկայացվել են կիրառելով հաշվապահական հաշվառման դրամարկղային մեթոդի սկզբունքը:
Հաշվապահական հաշվառման դրամարկղային մեթոդի սկզբունքի կիրառման դեպքում գործարքները և այլ դեպքերը ճանաչվում են միայն այն դեպքում, երբ դրամական միջոցը կամ համարժեքը ստացվել է կամ վճարվել:
Դրամարկղային մեթոդի սկզբունքով պատրաստված ֆինանսական հաշվետվությունները տրամադրում են տեղեկատվություն ժամանակաշրջանում ստացված դրամական միջոցների, դրամական միջոցների օգտագործման ուղղությունների և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դրամական միջոցների մնացորդների վերաբերյալ:

2.3 Ներկայացման արժույթը

Ծրագրի ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը ԱՄՆ դոլարն է (USD):

2.4 Գործարքներ արտարժույթով

Արտարժույթը Ծրագրի ներկայացման արժույթից տարբերվող արժույթն է:
Ծրագրի բանկային հաշիվները վարվում են և գործարքները իրականացվում են ԱՄՆ դոլարով և ՀՀ դրամով: ՀՀ դրամով արտահայտված գործարքները փոխարկվում են ԱՄՆ դոլարի հետևյալ կերպ.

- ՀՀ դրամով արտահայտված Հայաստանի Հանրապետության հատկացումները և դրանց հաշվին կատարված ծախսումները ներկայացվում են ԱՄՆ դոլարով՝ կիրառելով գործարքի նախորդ օրվա դրությամբ հայտարարված արտարժույթի փոխարկման փոխարժեքը,
- ՀՀ դրամով արտահայտված Ասիական Զարգացման Բանկի ֆինանսավորման հաշվին իրականացվող վճարումները կապալառուներին և այլ մատակարարներին ներկայացվում են ԱՄՆ դոլարով՝ կիրառելով Ասիական Զարգացման Բանկի կողմից արտարժույթի գնման փաստացի փոխարժեքը:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարված փոխարժեքն է՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 479.70 դրամ (31.12.2018՝ 1 ԱՄՆ դոլար = 483.75 դրամ):

2.5 Դրամական միջոցներ

Դրամական միջոցները բաղկացած են բանկային հաշիվների մնացորդներից:

2.6 Հարկեր

Օրենքով պահանջվող բոլոր հարկերի վճարումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրությանը համաձայն:

2.7 Բյուջե

Ծախսերի բյուջեն կազմվում է նախորդ ժամանակաշրջանի փաստացի կուտակային ծախսերին գումարելով հաշվետու ժամանակաշրջանի թարմացված բյուջեն:

3. Վարկային միջոցների մասհանման հաշվետվություն

ԱԶԲ վարկ թիվ 2729-ARM
ԱՄՆ դոլար

Դիմումի համար	Վճարման ամսաթիվ	Ծախսային հոդված	
		Խորհրդատվական ծառայություններ	Ընդամենը
		02	
WA00083	20/05/2019	75,300.00	75,300.00
WA00084	09/04/2019	9,880.14	9,880.14
WA00085	20/05/2019	44,800.07	44,800.07
WA00086	20/05/2019	94,800.00	94,800.00
WA00087	05/08/2019	291,224.00	291,224.00
WA00088	12/08/2019	10,604.63	10,604.63
WA00089	21/08/2019	26,628.40	26,628.40
WA00090	24/09/2019	28,700.00	28,700.00
WA00091	08/11/2019	22,083.18	22,083.18
WA00092	13/12/2019	39,858.55	39,858.55
		643,878.97	643,878.97

4. Ծրագրի միջոցների վերաբերյալ հաշվետվություն

Ծրագրի միջոցների վերաբերյալ հաշվետվությունը բացահայտում է Ծրագրի ակտիվները, պարտավորությունները և զուտ ակտիվները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Այն պատրաստված է հաշվեգրման սկզբունքի համաձայն, այսինքն՝ գործարքները ճանաչվում են, երբ տեղի են ունենում (և ոչ թե այն դեպքում, երբ գումարը ստացվում կամ վճարվում է):

	ծնթ.	31.12.2019թ. USD	31.12.2018թ. USD
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ	11	972	750
Կանխավճարներ	12	27,612,508	27,690,160
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		27,613,480	27,690,910
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Կրեդիտորական պարտքեր	13	9,055,748	9,071,840
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		9,055,748	9,071,840
ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Ֆինանսավորում			
ԱԶԲ 2729-ARM վարկից	10	110,017,341	109,373,462
Հայաստանի Հանրապետությունից		18,625,019	18,422,238
		128,642,360	127,795,700
Աճողական ծրագրային ծախսեր			
Ծրագրային ծախսեր		(105,579,216)	(104,760,907)
Տոկոսներ		(4,000,000)	(4,000,000)
		(109,579,216)	(108,760,907)
Փոխարժեքային տարբերությունից կորուստ		(505,412)	(415,723)
ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԶՈՒՏ ԱԿՏԻՎՆԵՐ		18,557,732	18,619,070

5. Ըստ ծրագրի բաղադրիչների ֆոնդերի օգտագործման հաշվետվություն

ԱՄՆ դոլար

Հիմնական բաղադրիչներ	Ծախսումներ		Ֆինանսավորման աղբյուրը		Ֆինանսավորման աղբյուրը	
	Ընդամենը		ԱԶԲ վարկ թիվ 2729-ARM	ՀՀ ֆինանսա-վորում	ԱԶԲ վարկ թիվ 2729-ARM	ՀՀ ֆինանսա-վորում
	Հաշվետու տարի 2019թ.	Կուտակային առ 31.12.2019թ.	Հաշվետու տարի 2019թ.		Կուտակային առ 31.12.2019թ.	
Աշտարակ-Թալին 41.3 կմ երկշարք ճանապարհի վերակառուցում և լայնացում քառաշերտի	-	110,456,182	-	-	96,943,456	13,512,726
Ապամոնտաժման աշխատանքներ	-	146,899	-	-	-	146,899
Խորհրդատվական ծառայություններ և ծրագրի կառավարում	846,512	13,622,658	643,879	202,633	9,073,885	4,548,773
Տոկոսագումար	-	4,000,000	-	-	4,000,000	-
Ընդամենը	**846,512**	**128,225,739**	**643,879**	**202,633**	**110,017,341**	**18,208,398**

6. Վարկային Համաձայնագրի վավերապայմանների համապատասխանություն

ԱԶԲ վարկ թիվ 2729-ARM Վարկային Համաձայնագրի ֆինանսական վավերապայմաններն են (հոդված IV).

Վավերապայմանի բնութագիրը	Նշումներ
Ծրագրի համար առանձին հաշիվների պահպանում	ԱԶԲ Վարկի ֆինանսավորումը ամբողջովին կատարվում է ուղիղ վճարման միջոցով, ուստի՝ ոչ մի առանձին հաշիվ չի պահվում Կազմակերպության կողմից: ՀՀ Կառավարության համաֆինանսավորումը կատարվում է առանձին հաշվով:
Տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ՝ հետևողականորեն կիրառված աուդիտի ստանդարտներին համապատասխան, անկախ աուդիտոր-ների կողմից, որոնց որակավորումները, փորձը և իրավասությունները ընդունելի են ԱԶԲ-ի կողմից:	Ֆինանսական հաշվետվությունները ենթարկվում են աուդիտի՝ ԱՄՍ-ին համապատասխան: Աուդիտորները ընտրվում են այն աուդիտորական ընկերությունների կարճ ցանկից, որոնց որակավորումը և փորձը նախապես հաստատվում է ԱԶԲ-ի կողմից: Աուդիտի պայմանները և շրջանակը նախապես համաձայնեցվում է ԱԶԲ-ի հետ:
Մինչև յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից վեց ամիսը, ԱԶԲ-ին տրամադրել աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունները:	31.12.2019թ. ավարտվող տարվա համար ֆինանսական հաշվետվությունները ԱԶԲ-ին նախատեսվում է ներկայացնել մինչև 30.06.2020թ.-ը:
ԱԶԲ-ին տրամադրել հաշիվների, ֆինանսական հաշվետվությունների և աուդիտի վերաբերյալ այլ տեղեկատ-վություն, որը ԱԶԲ-ն ժամանակ առ ժամանակ կարող է ողջամտորեն պահանջել:	ԱԶԲ-ի կողմից պահանջված որևէ տեղեկատ-վություն տրամադրվել է պատշաճ ժամկետում:
Թույլ տալ ԱԶԲ-ին, նման պահանջի դեպքում, Ծրագրի ֆինանսական հաշվետվությունները և դրա հետ կապված ֆինանսական հարցերը քննարկել նշանակված աուդիտորի հետ, և լիազորել ու պահանջել աուդիտորի ներկայացուցչի մասնակցել ԱԶԲ-ի կողմից պահանջվող նման քննարկման:	Կազմակերպությունը կհետևի վավերապայման-ներին, երբ նմանատիպ պահանջ կլինի ԱԶԲ-ի կողմից:
Կազմակերպությունը պետք է հնարավորություն ընձեռնի ԱԶԲ-ի ներկայացուցիչներին ստուգելու Ծրագիրը, Ապրանքներն ու Աշխատանքները և դրան առնչվող ցանկացած գրանցում ու փաստաթուղթ:	Կազմակերպությունը ընդունում է ԱԶԲ-ի կողմից ցանկացած նման պահանջի կատարում:

7. Ծրագրի իրականացման առաջընթացի հաշվետվություն

Ծախսային հոդվածներ	31.12.2019թ. դրությամբ	Բյուջե	Կատարում*
	USD	USD	%
Աշխատանքներ	96,943,456	149,700,000	65
Խորհրդատվական ծառայություններ	9,073,885	10,000,000	91
Տոկոսագումար	4,000,000	4,000,000	100
Այլ (ներառյալ տեղական հարկեր)	18,208,398	32,000,000	57
Չնախատեսված	-	8,300,000	-
Ընդամենը	128,225,739	204,000,000	63

(*) Վարկային համաձայնագիրը կնքվել է 2011թ. մայիսի 30-ին, և Վարկի տրամադրման վերջնաժամկետը նախապես սահմանված է եղել 2014թ. դեկտեմբերի 31-ը: Այն սկզբում երկարաձգվել է մինչև 2017թ. հունիսի 30-ը, իսկ հետագայում՝ մինչև 2019թ. սեպտեմբերի 14-ը:
27.05.2019թ.-ին ՀՀ Ֆինանսների նախարարությունը դիմել է ԱԶԲ-ին փակման ժամկետը երկարաձգելու մինչև 2024թ. դեկտեմբերի 31-ը:
Տրանշ 2-ի տրամադրման վերջնաժամկետ է սահմանվել 2023թ. դեկտեմբերի 31-ը:

Չնայած 31.12.2019թ.-ի դրությամբ իրականացվել է նախատեսված վճարումների 63%-ը, սակայն ավարտվել է աշխատանքների ընդամենը 54%-ը՝ հաշվի առնելով տրված կանխավճարները (ծնթ. 12) և կրեդիտորական պարտքերը (ծնթ. 13):
Տրանշ 2-ի դանդաղ ընթացքի պատճառներից է.

- ՀՕՏՕ-ի իրականացման հետ կապված, «Ազարակ» պատմամշակույթային արգելոցի պահպանման գոտու տարածքում հայտնաբերված հուշարձանները շրջանցող նոր ճանապարհի մոտ 8 կմ հատվածի նախագծի հաստատումը և դրա հետ կապված հողերի օտարումը: ՀՀ կառավարության 23.05.2019թ. N 626-Ն որոշմամբ՝ Աշտարակ-Թալին ճանապարհահատվածի մաս հանդիսացող՝ ՀՀ Արագածոտնի մարզի Ազարակի համայնքի մոտ հնագիտական տեղանքը շրջանցող մոտ 8 կմ ճանապարհահատվածի (կմ 29+600-կմ 37+544.68) օտարման գոտու սահմաններում գտնվող հողամասերը ճանաչվել են հանրության՝ գերակա շահ:
- Հաղորդակցուղիների տեղափոխման աշխատանքների հետ կապված ի հայտ են եկել շինհրապարակի տրամադրման խնդիրներ: Քանի որ տեղափոխվող հաղորդակցուղիները ենթակա են տեղադրման այլ անձանց սեփականությունը հանդիսացող հողամասերի տարածքներում, ճանապարհի որոշակի հատվածներում աշխատանքները ժամանակավորապես կասեցվել են: 2019 թվականին ՀՕՏ մասով ԱԶԲ հաստատմանն է ներկայացվել 2 փաստաթուղթ՝ ՀՕՏՕ լրացում Կոշ-Շամիրամ 7 կմ հատվածի համար (հաղորդակցուղիների տեղափոխում) և ՀՕՏՕ լրացում Ազարակի 8 կմ հատվածի համար (հնագիտական տեղանքի շրջանցում), որոնք մինչ օրս գտնվում են ԱԶԲ-ի կողմից ուսումնասիրման և հաստատման փուլում, մինչդեռ 2019թ.-ին նախատեսվում էր ստանալ այդ փաստաթղթերի հաստատումը և մեկնարկել ՀՕՏՕ-ի իրականացումը:
- Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ կապալառուն դադարեցրել է շինարարական աշխատանքները՝ սկսած 2018-ի տարեվերջից և լքել է Հայաստանը՝ 2019 թվականի հուլիսի 18-ին «Կորսան-Կորվիամ Կոնստրուկսիոն» իսպանական ընկերությանը ծանուցվել է պայմանագիրը լուծելու մասին՝ կապալառուի կողմից պայմանագրի դրույթների բազմաթիվ խախտումների, ինչպես նաև վերջինիս անվճարունակ լինելու պատճառով: 2019 թվականի նոյեմբերին ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարության կողմից Առևտրի միջազգային պալատ է ներկայացվել դիմում «Կորսան-Կորվիամ Կոնստրուկսիոն» բաժնետիրական ընկերության նկատմամբ արբիտրաժային գործընթաց

սկսելու վերաբերյալ: Արբիտրաժային գործընթացն ընթացքի մեջ է:

8. Ծրագրի ծախսումների կուտակային հաշվետվություն

ԱՄՆ դոլար

Հոդվածներ	Փաստացի		Նախատեսված		Շեղում	
	Հաշվետու տարի	Ամողական առ	Հաշվետու տարի	Ամողական առ	Հաշվետու տարի	Ամողական առ
	2019թ.	31.12.2019թ.	2019թ.	31.12.2019թ.	2019թ.	31.12.2019թ.
Աշխատանքներ	-	96,943,456	-	96,943,456	-	-
Խորհրդատվական ծառայություններ	643,879	9,073,885	1,009,529	9,444,516	(365,650)	(370,631)
Տոկոսագումար		4,000,000	-	4,000,000	-	-
Այլ (հարկեր)	190,700	18,044,585	502,665	18,356,550	(311,965)	(311,965)
Այլ աշխատանքներ (Գովազդային վահանակների ապամոնտաժում)	-	146,899	-	146,899	-	-
Այլ խորհրդատվական ծառայություններ	11,933	16,914	-	-	11,933	16,914
Ընդամենը	**846,512**	**128,225,739**	**1,512,194**	**128,891,421**	**(665,682)**	**(665,682)**

9. Փաստացի մասհանումների մասին հաշվետվություն

ԱՄՆ դոլար

Հիմնական բաղադրիչներ	Հաշվետու տարի 2019թ.			Կուտակային առ 31.12.2019թ.		
	ԱԶԲ վարկ թիվ 2729-ARM	ՀՀ ֆինանսա-վորում	Ընդամենը	ԱԶԲ վարկ թիվ 2729-ARM	ՀՀ ֆինանսա-վորում	Ընդամենը
Աշխատանքներ	-	-	-	96,943,456	13,512,726	**110,456,182**
Խորհրդատվական ծառայություններ	643,879	190,700	**834,579**	9,073,885	4,531,859	**13,605,744**
Տոկոսագումար	-	-	-	4,000,000	-	**4,000,000**
Այլ աշխատանք-ներ (Գովազդային վահանակների ապամոնտաժում)	-	-	-	-	146,899	**146,899**
Այլ խորհրդատվական ծառայություններ	-	11,933	**11,933**	-	16,914	**16,914**
Ընդամենը	643,879	202,633	846,512	110,017,341	18,208,398	128,225,739

10. ԱՁԲ 2729-ARM վարկի ֆինանսավորում

	Հաշվետու տարի 2019թ. USD	Ամողական առ 31.12.2019 USD
Ուղիղ վճարում	643,879	106,017,341
Տոկոսագումարի առհանում	-	4,000,000
Ընդամենը	643,879	110,017,341

11. Դրամական միջոցներ

	առ 31.12.2019թ. USD	առ 31.12.2018թ. USD
Ընթացիկ հաշիվ, ՀՀ համաֆինանսավորում, ՀՀ դրամ	972	750
Ընդամենը	972	750

12. Կանխավճարներ

Կանխավճարներ	առ 31.12.2019թ. USD	առ 31.12.2018թ. USD
Շինարարական աշխատանքների գծով*	27,612,508	27,612,508
Խորհրդատվության գծով	-	77,652
Ընդամենը	27,612,508	27,690,160

(*) Հաշվետու ամսաթվով առկա կանխավճարները վերաբերվում են Corsan Corviam Construccion S.A.-ին վճարված կանխավճարին: (ծնթ. 7)

13. Կրեդիտորական պարտքեր

Կրեդիտորական պարտքեր	31.12.2019թ. USD	31.12.2018թ. USD
Հետերաշխիքային գումարներ*	9,054,371	8,977,715
Խորհրդատվության գծով /հարկային պարտավորություններ/	-	94,125
Այլ խորհրդատվության գծով	1,377	-
Ընդամենը	9,055,748	9,071,840

(*) Հետերաշխիքային գումարները պահվում են շինարարական աշխատանքների գծով ներկայացված հաշիվների 10%-ի չափով, որից 5%-ը ենթակա է վճարման շինարարական աշխատանքի ընդունման վկայագրի հաստատումից հետո, իսկ մնացած 5%-ը՝ վկայագրի ընդունումից մեկ տարի հետո:

14. Դատական հայցեր

Հաշվետու ամսաթվի և այս ֆինանսական հաշվետվության հաստատման ամսաթվի դրությամբ առկա են հինգ դատական հայցեր, որոնք հիմնականում վերաբերվում են ՀՕՏՓ-ին (ծնթ. 1.5):
ՀՕՏՓ-ն ամբողջությամբ ֆինանսավորվում է ՀՀ Կառավարության միջոցներից, և դրա գծով ֆինանսական հոսքերը այս ֆինանսական հաշվետվությունում ներկայացվում են միայն որպես

տեղակատվություն, և չեն ներառվում Ծրագրի դրամական միջոցների ստացումների և ծախսումների հաշվետվությունում:
Ծրագրի ղեկավարության կարծիքով, նշված դատական հայցերը չունեն էական ազդեցություն այս ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

15. Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Հաշվի առնելով նոր տիպի կորոնավիրուսի (COVID-19) լայն աշխարհագրական տարածումը 2020թ.-ի ընթացքում, ինչպես նաև Հայաստանի ամբողջ տարածքում 2020 թվականի մարտի 16-ից մինչև ապրիլի 14-ը արտակարգ դրություն սահմանելու մասին ՀՀ Կառավարության որոշումը՝ Ծրագրի ղեկավարությունը գտնում է, որ ստեղծված իրավիճակը կարող է որոշ ազդեցություն ունենալ Ծրագրի ընթացքի վրա, մասնավորապես այն կարող է ազդել.

- Աշխատանքների իրականացման ժամկետների վրա,
- Ի հայտ բերել Ծրագրի համակարգման դժվարություններ, և
- Սահմանափակումներից բխող այլ բացասական հետևանքներ:

Ելնելով իրադարձությունների զարգացման անկանխատեսելիությունից՝ Ծրագրի ղեկավարությունը հնարավոր չի համարում գնահատել վերոնշյալ դեպքի ֆինանսական հետևանքը հաշվետվությունների վրա:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ. ԾԱԽՍՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆԵՐԸ ԸՍՏ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ

Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագիր-Ծրագիր 2
ԱԶԲ վարկ թիվ 2729-ARM
2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա վերաբերյալ
ԱՄՆ դոլար

Նկարագրություն	Վճարված գումար	Պայմանագրի անվանում
Խորհրդատվական ծառայություններ		
Ծրագրի կառավարման խորհրդատու	556,907	Խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագիր՝ 18.05.2012թ.
Աուդիտորական խորհրդատվություն	10,605	Աուդիտորական ծառայությունների մատուցման պայմանագիր 16.10.2017 02CS0004
Ակտիվների գույքագրման, գնահատման, չափման աշխատանքներ	76,367	Խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագիր ADB/NS/CS/CQS/2018-1, 15.11.2018
Ընդամենը խորհրդատվական ծառայություններ (ԱԶԲ ֆինանսավորմամբ)	*643,879*	
Աուդիտորական խորհրդատվություն (ՀՀ Կառավարության ֆինանսավորմամբ, Տրանշ 1)	5,000	Աուդիտորական ծառայությունների մատուցման պայմանագիր 2019/1ՖԱ/08-Ա, 19.03.2019
Հեղինակային հսկողության ծառայություն (ՀՀ Կառավարության ֆինանսավորմամբ)	6,933	Պայմանագիր ՏԾԻԿ-ԾԶԲ-2019/3ՀՀ, 17.06.2019թ.
Ընդամենը խորհրդատվական ծառայություններ	*655,812*	
Հարկեր և տուրքեր		
Ծրագրի կառավարման խորհրդատու	183,580	Խորհրդատվական ծառայությունների մատուցման պայմանագիր՝ 18.05.2012թ.
Աուդիտորական խորհրդատվություն	2,120	Աուդիտորական ծառայությունների մատուցման պայմանագիր 16.10.2017թ. 02CS0004
Արբիտրաժին վճարումներ	5,000	
Ընդամենը հարկեր	*190,700*	
Ընդամենը ծախսեր	846,512	

ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ ԱՈՒԴԻՏՈՐԻՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ՀԱՎԱՍՏԱԳԻՐ

31 մարտի 2020

«Բի-Դի-Օ Արմենիա» ՓԲԸ
Դավիթ Անհաղթի 23/6, 5-րդ հարկ
Երևան, Հայաստան

Հավաստումների սույն զրույթը ներկայացվում է Հայաստանի Հանրապետության (ՀՀ) և Ասիական Զարգացման Բանկի (ԱԶԲ) միջև կնքված 2729-ARM վարկային համաձայնագրով (Վարկային Համաձայնագիր) ֆինանսավորվող և Կազմակերպության կողմից իրականացվող "Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի ներդրումային ծրագրի–Ծրագիր 2"-ի (Ծրագիր) 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի առնչությամբ:

Մենք գիտակցում ենք մեր պատասխանատվությունը, որ.

- Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն հաշվապահական հաշվառման դրամարկղային հիմունքի,
- Հաշվապահական հաշիվները և ֆինանսական փաստաթղթերը ճշգրիտ են և ամբողջական, և ներկայացնում են իրական փաստերը Ծրագրի նպատակներին և ազգային օրենսդրությանը համապատասխան:
- ներքին վերահսկողության ձևավորում և իրականացում խարդախությունը կանխելու և հայտնաբերելու նպատակով,
- Ծրագրի վերաբերյալ ստացված կամ մեր կողմից ֆինանսավորման հետ կապված տեղեկատվության ամբողջականությունը և համապատասխանությունը,
- ցանկացած տեղեկատվության և բացահատումների առկայություն, բանավոր կամ գրավոր հաստատմամբ, որոնք կարող են պահանջվել աուդիտորի կողմից աուդիտի իրականացման ընթացքում:

Մեր գիտելիքներն ու համոզվածությունը հիմք ընդունելով՝ հավաստում ենք, որ.

- Մենք Ձեզ տրամադրել ենք բոլոր հաշվապահական գրքերը և օժանդակ փաստաթղթերը:
- Չկան էական գործարքներ, որոնք պատշաճ կերպով գրանցված չեն եղել Ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած հաշվապահական հաշվառման հաշիվներում:
- Ներքին հսկողության համակարգը հուսալի է. Ֆինանսական և այլ փաստաթղթերի հաստատումը և վերահսկողությունը, պարտականությունների տարանջատումը կատարվում է պատշաճ կերպով:
- Ծրագրի միջոցներն օգտագործվել են համաձայն սահմանված բյուջեի:
- Ֆինանսական գործարքներն իրականացվում են ծրագրի նպատակներին և ֆինանսավորման համաձայնագրի պայմաններին համապատասխան:
- Ֆինանսական միջոցները օգտագործվել են խնայողական և արդյունավետ եղանակով:
- Չի եղել որևէ խախտում ղեկավար կազմի կամ աշխատակիցների ներգրավման մեջ, որոնք նշանակալի դեր ունեն հաշվապահական հաշվառման և ներքին հսկողության համակարգերում, և որը կարող է էական ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:
- Ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական սխալներից և բացթողումներից:
- Չեն գրանցվել վերահսկող կազմակերպությունների կողմից հակաօրինական փաստերի կամ խախտումների բացահայտում, որոնք էական ազդեցություն կունենային ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվից հետո որևէ իրադարձություն չի եղել, որը պահանջում է ճշգրտում կամ բացահայտում ֆինանսական հաշվետվություններում:
- Փաստացի կամ սպասվելիք հայցերը պարզաբանվել են:
- Մեր կողմից չեն բացահայտվել խարդախության փաստացի կամ կասկածելի դեպքեր, որոնք ազդում են Ծրագրի վրա և կապված են հետևյալ անձանց հետ.
  ա. Ղեկավարություն,
  բ. Ներքին հսկողության գործում նշանակալի դեր ունեցող աշխատակիցներ, կամ
  գ. այլ անձինք, եթե խարդախության դեպքը կարող է էական ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների (համախմբված) վրա:

Քրիստինե Ղալեչյան
Գլխավոր տնօրենի Ժ/Պ

Նարինե Միքաելյան
Ֆինանսական կառավարման և հաշվապահական հաշվառման բաժնի պետ / գլխավոր հաշվապահ